

УДК 351;354

Луциків І.В.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Lutcykiv I.

THE ROLE OF INNOVATIVE COMPONENT IN THE PUBLIC MANAGEMENT SYSTEM

Завдання щодо розробки і впровадження інноваційних технологій у діяльність органів державного управління є принципово новим напрямом наукових досліджень. Його розв'язання спрямоване на вдосконалення механізму державного регулювання, організаційне упорядкування управлінської діяльності, раціональне використання соціально-економічного потенціалу територій, створення інноваційного середовища в системі органів регіонального управління.

Необхідність запровадження у державі реформ та якнайшвидшого усунення негативних явищ у процесах публічного управління є нагальною потребою для України та вимагає створення та впровадження ефективних сучасних управлінських стратегій, інструментів і технологій.

На сьогодні, в більшості країн світу не існує досконалої системи публічного управління чи ідеальної моделі державного апарату, яка б цілком задовольняла потреби суспільства та окремих громадян. Між тим у багатьох країнах ще наприкінці ХХ ст. була проведена своєрідна ревізія ефективності системи публічного управління і здійснено відповідне реформування.

Як показує світовий досвід результативність публічного управління залежить, перш за все від використання достатнього обсягу інноваційних форм і методів управління, адже старі методи вже є малоефективні. Від так, важливим постає питання щодо виокремлення окремої складової, а саме інноваційної у складі системи публічного управління та вироблення заходів щодо забезпечення її розвитку.

Аналіз сучасного стану розвитку системи публічного управління дозволяє зробити висновок про необхідність її переорієнтації на інноваційний тип, зокрема через наявність сукупності негативних тенденцій:

- невідповідність інституціональної структури апарату публічного управління потребам суспільству, бізнесу, внутрішнім та зовнішнім пріоритетам держави;
- висока вартість публічного управління, його недостатня керованість;
- низька якість і прозорість надання публічних послуг;
- сучасна структура органів публічної влади обмежує можливості для економічного, соціального та людського розвитку;
- дефіцит висококваліфікованих фахівців в органах публічної влади;
- недостатнє застосування результатів наукових досліджень при виробленні та реалізації державної кадрової політики;
- високий рівень корупції в органах публічної влади;
- низький рівень конкурентоспроможності країни, зокрема за показником якості державних інституцій, внутрішньої та зовнішньої безпеки;
- дефіцит інформації про відповідні практики (є відсутньою інформація про стан науково-методичного забезпечення діяльності органів публічної влади);
- бюрократичні перешкоди щодо впровадження інновацій в систему органів державної влади України;
- низький рівень задоволеності громадян діяльністю органів публічної влади;

- депопуляція, старіння населення, бідність, міграція кваліфікованої робочої сили за кордон, маргіналізація підготовлених фахівців;

- приватизація більшості промислових підприємств, нерухомого майна, розпаювання землі сільськогосподарського призначення.

Ці та інші проблеми зумовлюють сучасний стан речей у сфері публічного управління та потребу у її модернізації й науковому переосмисленні існуючих концептуальних підходів до її розвитку.

Як показує світова практика, лише інноваційний розвиток системи публічного управління є необхідною складовою забезпечення ефективності політичного розвитку країни, а також важливим елементом конкурентоспроможності національної економіки та всіх інших сфер життєдіяльності суспільства.

Критичний аналіз наукової літератури дозволив нам дати наступне визначення інноваційної складової системи публічного управління: “як важливої і окремої системи, що має визначену структуру, сукупність правових норм, методів і інструментів, що забезпечуватиме поступальний інноваційний розвиток цілої системи публічного управління з метою досягнення цілей органів публічної влади”.

Отже, інноваційний розвиток публічного управління являє собою якісно новий тип управління, який спрямований на впровадження сучасних управлінських підходів, технологій та інструментів, а також партнерський стиль взаємовідносин органів публічної влади, бізнесу і громадян. Досягнення бажаного ефекту взаємодії громадського суспільства та владних структур дозволяє рухатися по шляху поступального розвитку економіки і держави вцілому.

На основі вище викладеного матеріалу можна зробити висновок, що інноваційна складова системи публічного управління також передбачає комплекс інноваційних змін і впроваджень, які повинні торкатися:

- впровадження інноваційних технологій та інструментів, що дозволять раціоналізувати управлінські практики та забезпечити модернізаційну здатність;

- мотиваційної творчої діяльності персоналу органів публічної влади (створення можливостей для розкриття креативного потенціалу державних службовців – головне завдання управлінських інновацій);

- оцінювання орієнтирів і показників виконання обов’язків державних службовців і керівників;

- впровадження корпоративної культури управління з формуванням нової етики державної служби.

На сьогодні світова практика пропонує широкий спектр інноваційних інструментів, підходів до управління, які можна використовувати в діяльності органів публічної влади України. Такими інноваціями в державному управлінні є: аутсорсинг, бенчмаркінг, електронне урядування (e-government), збалансована система показників, концепція “ощадливого управління” та інші.

Отже, підвищення ефективності і результативності публічного управління, посилення відповідальності органів публічної влади за надання якісних послуг населенню стає все більш взаємопов’язаним з розвитком її інноваційної складової, що зумовлює використання широкого спектру інноваційних методів, технологій та інструментів управління. Впровадження інновацій та новітніх технологій стимулює інноваційний розвиток всіх сфер публічного управління, а також здешевлює утримання державного апарату та покращує його роботу. Разом з тим, вироблення та впровадження інновацій в публічному управлінні пов’язано з комплексом відповідних умов та потребує належного забезпечення: нормативно-правового, кадрового, науково-методичного, інформаційного, мотиваційного та фінансового.